

ГЛАДІЛІН Владислав Миколайович (11. 08. 1935, м. Слов'янськ Сталінської, нині Донецької обл. — 15. 09. 2015, Київ) — археолог. Доктор історичних наук (1989). Закінчив Київський університет (1959). Відтоді працював у Інституті археології НАНУ (Київ): 1973–96 — завідувач Археологічного музею; 1996–2000 — провідний науковий співробітник. У 60-х рр. проводив дослідження у Донбасі, зокрема здійснив розкопки мустьєрських стоянок Антонівка 1 і 2, на матеріалах яких запропонував власну методичку класифікації палеолітичних кам'яних знарядь; у 1969–92 очолював Закарпатську палеолітичну експедицію, зокрема 1974 відкрив багат шарову палеолітичну стоянку поблизу селища Королеве (див. [Королеве I](#)). Досліджував проблеми розвитку технологій первісного виробництва, взаємодії людини та середовища за кам'яної доби. Запропонував власні принципи і критерії локального під-

розділу стоянок раннього й середнього палеоліту, виділив доолдувайську епоху в археологічній періодизації палеоліту.

У 2024 р. науковцям вдалося вирахувати, що вік знайдених на Закарпатті (стоянка Королеве) палеолітичних кам'яних знарядь — 1,4 млн років, тобто є найдавнішими слідами людини на території Європи; це робить внесок у теорію, згідно з якою людина заселяла Європу зі Сходу на Захід через Карпати.

Основні праці

Відкриття мустьєрської стоянки (Антонівка) на Донеччині // *Археологія*. 1966. Т. 20; До питання про час і шляхи первісного заселення людиною території України // *УІЖ*. 1969. № 1; Про взаємовідносини людини та природи у первісну епоху // Там само. 1971. № 4; Проблемы раннего палеолита Восточной Европы. К., 1976; Ранний палеолит // *Археология УССР*. Т. 1. К., 1985; The Korolevo Palaeolithic site: research methods, stratigraphy. *Anthropologie*. 1989. Vol. 27; Ашель Центральной Европы. К., 1990 (співавтор); Найдавніше населення на території України // *Давня історія України*. Т. 1. К., 1997.

Рекомендована література

1. Кухарчук Ю. В. До 70-річчя Владислава Миколайовича Гладиліна // *Археологія*. 2005. № 3;
2. Кулаковська Л. В. Пам'яті Владислава Миколайовича Гладиліна // *Археологія*. 2016. № 1;
3. R. Garba, V. Usyk, L. Ylä-Mella, et al. East-to-west human dispersal into Europe 1.4 million years ago // *Nature*. 2024, Mar. 06.

[Ю. В. Кухарчук](#)

Бібліографічний опис:

Гладилін Владислав Миколайович / Ю. В. Кухарчук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30297>. — Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).